

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknél, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Jellemnevelési alapprogramm.

A középiskolai Tanáregyesületnek ez évi közgyűlésén ígéret hallottunk, melyek felett az emlékezetnek nem szabad nyomtalanul átsiklania.

A közoktatásügyi miniszter képviselője, báró Barkóczy Sándor, a legfelsőbb tanhatóság nevében roppant horderővel bíró kijelentéseket tett. A tanáregyesületi közgyűlés tanácskozásain ebben az évben az a gondolat uralkodott, hogy a középiskolának nagyobb bensőséggel kell felkarolnia a jellemképzés feladatát, s a középiskolák tanárainak erre a feladatra kell áttenniük működésüknek súlypontját. Ez a gondolat egyébként nem csak a Tanáregyesület tagjait, hanem az összes szakkörök is a legélelmebben foglalkoztatja.

A közoktatásügyi miniszter képviselője sietett megragadni az alkalmat, hogy erről az aktuális tételről a Tanáregyesület tagjai előtt a közoktatásügyi kormány nézeteit kifejtse. Ezáltal a kormány képviselőjének a közgyűlésen mondott beszéde jogot vívott ki magának arra, hogy a jelenvoltak érdeklődésének központjává váljék, s az egész ország figyelmét magára vonja.

Gróf Apponyi Albertnek azon kijelentéséből, hogy ő nem annyira oktatás-

ügyi, mint inkább nevelésügyi miniszter kíván lenni, kiindulva gyönyörűen fejtette ki báró Barkóczy a középiskolai jellemképzés alapelveit.

A jellemképzésnek és az akaratirányításnak — mondotta — keresztény valláserkölcsei alapra kell helyezkednie. Erre az alapra rakta le az isteni Mester minden tanokat, elveket, törvényeket és intézményeket, melyek az egyeseket és a nemzeteket hihetetlen magaslatra emelik, a minőről a bölcsészek még ábrándozni sem merészelnek. Ezek a tanok, elvek és eszmék alkalmasak önzetlen, lelkes hazafiakat, jó és munkás polgárokat nevelni minden állás és hivatás számára. Ezek a tanok és elvek vezetnek az embert az eszményi tökéletesség felé. Nekünk magyaroknak pedig különös hálával és ragaszkodással kell a keresztény intézmények iránt viseltetnünk, mert minket a kereszténység immár 900 éven át nevel, és nevel úgy, hogy faji jellegünk megőrzése mellett egyúttal beilleszt a nyugati polgárosodás keretébe.

Fejtsük ki ennél fogva az isteni Mester tanait, elveit, törvényeit és intézményeit és alkalmazzuk azokat helyesen az ifjúság nevelésénél, és biztosak lehetünk benne, hogy a siker nem fog elmaradni.

Ez a közoktatásügyi miniszter prog-

rammja, az ifjúság jellemképzését és akaratirányítását illetően.

Ezzel a programmal gróf Apponyi Albert egyfelől megtalálta a kapcsolatot az iskola és az élet között, más részről szerencsés kézzel oda fűzte, illetően oda fűzni törekszik középiskolai nevelésünket az európai művelt államok eszme irányához.

Az iskola neveljen az élet számára, ez a legelembb elve minden iskolai reformnak és tantervnek. De az élet számára csak akkor nevel, ha jellemeket nevel. Jellem pedig nincs erkölcs nélkül, és tiszta erkölcs nincs kereszténység nélkül. Még azok is, a kik a kereszténységen kívül állanak, ha jók és nemesek, csak azért ilyenek, mert életozont szívta magukba a keresztény atmoszférából. A lemondás, önmegtagadás, megbocsátás, alázatosság, nagylelkűség és a szeretet az ő két karjával, az irgalommal és a béketűréssel, keresztény erények. Ezek nélkül nincs erkölcs és nincs jellem.

A művelt világ jellemnevelési áramlatai is mind keresztény irányban haladnak. Anglia, Német és Franciaországban a társadalom zöme sokszor az állami törekvésekkel szemben is szigorúan megköveteli, hogy gyermekeibe a keresztény elvek szentségét és igazságát csepegtessék. Magyarország lángeszű kultuszmi-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A sajátkezűleg írt meghívó.

Irta **Kerédy Lajos.**

I.

Köny szökött a deli Gordói Géza nagy fekete szemébe, midőn tudomására jutott, hogy Zárdayék csendes falusi otthonukat a városi zajos élettel cserélik fel. Leleke kizökkent tükörsima nyugalmából. Szive hevesen dobogott. Agya lázasan működött. Egész belső világa a viharoktól felkorbácsolt tengerhez hasonlított. Gondolatainak habjai bősztülten ütköztek egymást s ellentétes érzelmeinek hullámai magasan tornyosultak, eltemetéssel fenyegetve akaratának, önuralmának erejét.

Egy röpke szó bolyongott be, e négy betű: miért? ...

Megunták talán e vidéket? Óseik századokon keresztül se tudtak betelni bájaival! — Elhagyatottnak, kietlennek találják ősi fészüküket? A multnak dicsősége ragyogja körül! — Keveslik a szórakozásokat? Teljesen elegendők a boldog szívek felvidítására! ...

Száz okot is felhozott, de mindegyikhez

csak ennyit fűzött: nem lehet, hogy e miatt menjenek! ...

— Nincs okuk és mégis távoznak — sóhajtott fel szemrehányólag végső következtetés gyanánt s jobb karjára támasztva fejét egyszerű szobácskájának kis asztalára könyökölt, keresztbe tette lábait, egy pontra szegezte tekintetét s azon tépelődött, ami sehogyan se ment a fejébe: miért? ...

Minden távozásra készítő körülmény megvillant eszébe, csak az az egyetlen egy kerülte ki figyelmét, hogy eladó lány is van a házban s ha szülei e helyhez tapadnak továbbra is, nem igen fogja ékesíteni menyasszonyi koszorú a „gyémánt Margit” — mint Gordói Géza nevezte a csinos hölgyet — derült homlokát. Pedig kár lett volna ott hervadnia annak a feslő bimbónak, mely szerénysége, kedvessége illatával oly tisztán susogta, hogy úgy tudná boldogítani a hozzá hajlónak szívet, mint a világon senki más ...

Mikép is jutna eszünkbe, hogy az idézi elő a szomorú változást, akit mi tisztelünk, szeretünk!

S Géza gyöngéden ragaszkodott a Zárdayék Margitjához azon pillanattól kezdve, melyben megismerte. Régen, régen történt ... A „gyémánt Margit” akkor még nem dicsekedhetett oly őzi termettel, akkor még nem csillogott oly ra-

gyogón két bogár szeme, akkor még nem volt oly igéző a szépsége ...

II.

Szinte kéjes gyönyörrel szemlélte Géza a lehanyatló napot, melynek sugárfoszlanjai haloványan szűrődtek át a Gordóiék házában ablakán. S midőn ezek is ráhíntették bucsucskjukat a pihenést szomjuhozó földre, ő úgy érezte, hogy a bucsucskok saját boldogságának is szól, nemsokára az is elszáll, mintha nem is lakott volna szívében Merengéséből halk kopogás riasztotta fel.

Palástolt izgatottsággal ejtette ki: szabad! Az ajtó kitért a szárnyát. Margit alakja tűnt elő.

Egymásra függesztették tekintetüket. Zavartaknak látszottak.

— Milyen jó ön Margit, — kezdte kissé felocsudva meglepetéséből Géza — milyen szép öntől, hogy megtisztel látogatásával — s szavain még mindig ott lebegett a nem teljes nyugodtság árnyéka, jól lehet nem először állottak így egymással szemben, ily alkalmasan a szív legmélyebb rejtekének kitérésére.

Margit nem szól. Csak a szempilláin tévedő köncseppek jelezték, hogy szíve nem maradt érintetlenül.

nisztere az ő jellemnevelési programjával megértette az életet és megértette a művelt emberiség lelkét.

Mérey Lajos beszéde. Bemutatkozásnak mondották a lapok a nyitrai kerület jeles képviselőjének Mérey Lajosnak a képviselőház július 3-iki ülésén tartott beszédét. Pedig sokkal több volt ez a beszéd egyszerű bemutatkozásnál, a minthogy Mérey Lajosnak nincs is szüksége arra, hogy magát a parlamentnek bemutassa, mert eddigi politikai szerepléséből úgy is eléggé ismeri őt a mai parlamentnek minden számot tevő eleme, sőt az egész ország. Inkább *irányjelző* beszéd volt ez, melyben a politikai okosságunk azt az elengedhetetlen követelményt világította meg élénk szemekkel a szónok, mely szerint a függetlenségi pártnak mérsékelnie kell kívánságait, de kell tennie ezidő szerint mindazon programjainak megvalósításáról, melyek a királylial kötött egyezség kereteibe bele nem illeszthetők. Más szóval azt fejtette ki meggyőző ékesszólással Mérey, hogy a függetlenségi pártnak a mai kormányzati alapon kell politikát csinálnia, ha okos politikát akar folytatni. Sokáig leszünk még mindnyájan gyakorlatilag 67-esek, a kik most a koalícióban együtt vagyunk, mert felfordulás nélkül Magyarországon még hosszú ideig csak 67-es politika lesz lehetséges. Ha ezt az egész függetlenségi olyan tisztán látná és olyan férfias bátorsággal vallaná, mint Mérey Lajos tette, a koalíciót összetartó kapcsok még jobban erősödnek meg és megszűnnek a koalizált pártok között az a békezaró törekvés, hogy a kurucodásban egymáson túl tegyenek. — Üdvözljük Nyitra követét okos, férfias beszédeért!

Deák és Jeszenák.

Az érsekújvári szobor leleplezési ünnepélyek idején irtunk arról, hogy a kis magyar Alföld metropolisa lefőzte a vármegye székhelyét, a hol nagyjaink emlékét egyetlen egy szobor sem hirdeti. Megsürgöttük egyúttal a Deák-szobor ügyének nyelbevitését, a mire a vármegyét törvényhatósági határozat kötelezi.

Még cikkünk megjelenése előtt a Nyitrai Független Hírlap, ugyancsak az érsekújvári ünnep alkalmából lelkes hangon pendítette meg azt az eszmét, hogy a vármegyei székház átalakításával egyidejűleg, a vármegyeház előtti félig-meddig rendezett téren állítsuk fel báró

Jeszenák Jánosnak, Nyitra megye volt főispánja és a 48-as idők vértanújának szobrát.

Laptársunk a mi felszólalásunkat úgy fogta fel, mintha mi abban az általa felvetett eszmére ellentétes visszhangot akartunk volna adni. Ez tévedés. A mi felszólalásunk először is nem visszhang, hanem hang, vagy ha visszhang, akkor az érsekújvári ünnepélyekre adott visszhang; másodsor semmiképp sem ellentétes azzal a hanggal, mely laptársunk hasábjairól felhallatszott.

Ketten beszélnek arról, hogy a vármegye székhelyén, Nyitrán szobor emeltessek. Az egyik egy nemzeti vértanúnak a szobrát szeretné minél előbb itt látni, a kinek emléke és nagysága szoros helyi vonatkozással bír, mert mint a vármegye feje szenvedett halált a hazáért. A másik az ország egyik legnagyobb újjáalkotójának, legbölcsebb államférfi és legnemesebb honfiának alakját szeretné ércebe-köbe vésvé Nyitra megye székhelyén a jelen és utánunk jövő nemzedék szeméi elé állítani.

Van-e a két felfogás és törekvés között ellentét? Lenne, ha a Deák-szobor lehetetlenné tenné, kizárná a Jeszenák-szobrot, vagy megfordítva. De ilyen kizárásról szó sincs. Az egész kérdés csak a körül forog, megengedhető és tűrhető-e, hogy Nyitra megye közönsége a Deák-szobor létesítését még tovább is halogassa, vagy éppen a feledésnek talán soha fel nem derítendő homályába rejtsse?

Erre a kérdésre nézetünk szerint a leghatározottabb nem-mel kell felelnie mindenkinek, a ki az erkölcsi felelősség, a következetesség és a hazafiai kegyelet szempontjaira súlyt fektet, legyen egyébként bárminő a politikai hitvallása és pártállása.

Minden főrvényhatóság, ha másnak nem, hát önmagának tartozik felelni határozatainak a sorsáról. Minden törvényhatóság a saját határozatait, a mennyiben azok teljesen az ügykörébe tartoznak, végrehajthatja, felfüggesztheti, vagy ellenkező határozattal megdöntheti. Vannak azonban határozatok, melyeket csak végrehajtani lehet, mert a felülfüggesztést, vagy az érvénytelenítést meg nem tűrik. Ilyenek mindazok a határozatok, melyeket a kegyelet sugalmazott és meghozni parancsolt. Ezeknek végrehajtására az erkölcsi felelősség szigorúan szorítja a vármegye közönségét.

Gondoljuk csak meg, minő erkölcsi megbélyegzése volna az a törvényhatóság eljárásának, ha a vármegye székhelyén a vezető emberek, az egész megyei társadalom támogatása és részvételével bárki másnak és nem Deák Ferencnek szobor emeltessek és a Deák-szobor ügye ugyan-

akkor a megféledezés, vagy a gondatlanság mélyes sötétségében eltemetve, elhagyottan lap-pangna. Elviselhetne-e ilyesmit a vármegye közönségének erkölcsi önértete, melyre egyébként a következetesség és a hazafiai kegyelet is erős nyomást gyakorol abban az irányban, hogy ha már fellekesült Deák Ferenc emlékének a megye székhelyén való megőrkítéséért, akkor lobogtassa a lelkesedés mécsesét mindaddig, a míg az eszme testet nem ölt, a míg Deák Ferenc ércalakja nem fogja hirdetni, hogy ez a közönség ércalakja nem határozni tud a lelkesedés hevében, hanem tenni, alkotni, áldozni is tud.

Ezek az okok kényszerítenek minket annak hangsúlyozására, hogy Deák Ferenc szobrát Nyitrán semminemű más szobornak nem lehet és nem szabad megelőznie. Egészen más volna a helyzet, ha a vármegye közönsége a Deák-szoborral szemben ilyen becsületbeli kötelezettségben nem állana, akkor igenis lehetne újabb szobor-tervekkel előállani, akkor lehetne mérlegelés tárgyává tenni azt, vajjon a helyi kegyelet érzésének adjunk-e mindenekelőtt kifejezést?

De midőn ilykép újra állást foglalunk a Deák-szobor mellett, sietünk kiemelni, hogy eszünk ágában sincs ezt az ügyet olyannak tartani, mint a mely elnyomná azt a kegyeletes gondolatot, hogy a nyitrai vármegyeház előtt ott díszeljen báró Jeszenák János szobra. Mi csak azt akarjuk, hogy ezen szobor-terv miatt ne szoruljon háttérbe, vagy éppen ne kerüljön le a napirendről a Deák-szobor ügye, ugy hogy az elsőbbség feltétlenül a Deák-szoboré legyen.

Különböben semmi lehetetlenséget sem látunk abban, hogy a két szobor egyszerre létesíttessék. A két szobrot és három emléktáblát egynapon felavató Érsekújvár példája után, egy ilyen feltevést és reményt nem kell számúznunk a lehetőségek világából.

Tegyük le minden nagyási hajlamról. Az alkotandó szobrok feleljenek meg a város szerény méreteinek. Művészi értékkel bíró művekhez nem okvetlenül szükségesek a nagy arányok és nem okvetlenül szükséges a nagy költség sem. Mi nem utánozhatjuk a fővárost, de a nagyobb vidéki városokat sem. A mi ott talán szemetszűrő kicsiny és igénytelen volna, az nálunk egészen jól érvényesülhet és a várost is ékesítheti. Más dísz, más ékszer kell a királynénak, vagy a hercegnőnek, más az egyszerű polgári leánynak. A mi ennek drága, amazoknak olcsó lenne, de épp azért viseljen mindenki állásának és helyzetének megfelelő dísz.

Az legyen tehát a törekvésünk, hogy mind

— Mily boldogító volna e ritka szerencsém — vette fel ismét a beszéd fonálát Géza — ha örömmömbé nem vegyülne a bánat cseppje, hogy őnt talán utoljára látom e világon.

— Nem óhajtom még, hogy a bánat lehellete érjen s tudom, ön sem kívánja nekem.

— Isten ments! A boldogságot, mely önre vár, élvezze minél tovább, zavartalanul, szívéből kívánom.

Margit érzelmeinek tiszta erét valami kellemetlen gondolat szelte át.

— Szavai oly kemények Géza, — mondá neheztelőleg.

— Nem értem. Megsértettem talán?

— Nem!

— Felvilágosít?

— Ön nem ismer engem, ön nem ismeri szívemet!

— Én?! — Oly jó, oly nemes, oly szeplőtelen szíve van.

— És ez oly kevés!

Géza csodálkozva meresztette szemét a leány könyes pilláira.

— Gyermekkoromtól önhöz fűzött a sors, oly régóta érintkezünk — hangzott Margit panaszos szava — s ön nem vette észre, talán nem akarta észrevenni, hogy az én szívem is tud

szeretni — s egyre tüzesebb arccal, reszkette folytatta, — hogy én... csak önt... szeretem... forrón, igazán!...

Géza arcán a megindulásnak legparányibb jele sem mutatkozott ezen őszinte vallomás hallatára.

— Boldog vagyok, határtalanul boldog — mondá nyugodt, szinte közönyös hangon — hogy nemes szíve értem dobog. Nyájásabban már nem mosolyoghat rám a szerencse e földön, de — minek takargassam a valót — mindenre kérem, ami szent ön előtt, ne pazarolja szerelmét oly férfira, aki érdemtelen rá s aki minden lehetőséggel számolva elérhetetlen messzeséggel látja ragyogni azt a szívet, a melyért éjjel-nappal eped s szüntelenül rebeg imát Istennek, hogy...

— Ah ne legyen oly kegyetlen Géza — szakította őt felbe Margit esdő pillantást vetve rá.

— Kegyetlen?! Nem, kegyetlen nem vagyok.

— Kiméltlen!

— Talán így kellett volna szólanom: szívünknek egybe forradása a boldogság lángjában lehetetlen! Ön oly gazdag, én oly szegény!

— A szív mindent kiegyenlít — jegyezte meg Margit.

— Nem, Margit! Napjainkban az érdek parancsol még a szíveknek is.

— Az enyémnek soha — mondá szenvedelmes hévvel Margit.

— Igen, az ön szívének nem az érdek, de édes atyja parancsol, édes atyja, ki soh'se fogja megengedni, hogy leánya valaha a szegény Gordói szívet teltse boldogsággal. A szegényen kevesen könyörülnek, én se leszek kivétel...

— Atyám jó, atyám szeret s a szeretet nem gördit akadályokat a boldogság útjába — mondá Margit lelkesülten — nem, atyám nem fogja megtagadni egyetlen gyermekének egyetlen óhaját!

— De akkor is képes-e az eget csodáló bércek lakója eltaszítani magától houát, hogy egy nyomorúságos, szűk völgyben tengesse életét? Képes lesz-e mostani jólétét feledni, ha a nélkülözés terjeszti ki karjait ön felé?

— Atyám nem leli gyönyörűségét balsorsunkban, ő segít...

— Világért se Margit! — vágott közbe Géza — én csak szívet kívánok szívemért, szerelmet szerelmemért. Szerelmet, mely természeti hiányokat pótol s mely mellett oly édes a munka, a küzdés, a fájdalom!..

Margit, mint valami márvány szobor, némán, mereven nézett maga elé. Szeméből könyein keresztül ez a kérdés sugárzott ki: vajjon az én szerelmem nem oly erős-e, hogy enyhíteni, gyó-

a két szobor ügyét dülőre vigyük. Ha lehet egyszerre, ha ez nem volna lehetséges, a kifejtett egymásutánban. De semmi esetre se állítsuk fel a tételt vagylagosan: Deák, vagy Jeszenák; hanem kapcsolatosan: Deák és Jeszenák.

Ujdonságok.

Polónyi Gézané ő exiciája leányával, hosszabb tartozkodásra Szóvátára (Erdély) utazott. — Polónyi Géza igazságügyminiszter pedig e hó 15—20 táján Carlsbadba utazik.

Személyi hírek. Német István nyitrai főgim. tanár Gömörbe utazott.

Egyházmegyei személyi változások. Segédlelkései minőségben áthelyeztetettek: *Blaha Antal* Nagy-Chlivényből Papradnóra, *Pelikán Ádám* Baánból Nagy-Chlivénybe, *Jurácsék István* Cserneről Kollárovia, *Frastaczk Antal* Turzófalváról Csernere, *Missik Károly* Trencsén-Makóról Turzófalvára, *Szöke József* Mocsonokról Trencsén-Makóra, *Spányár István* Zákopcséről Csacára, *Czvincsek András* Novákról Felső-Szúcsra, *Hatala István* Belpatakáról Novákra. Az ujmisések pedig a következő helyekre küldöttek káplánoknak: *Benes József* Roszinára, *Bergendy István* Mocsonokra, *Eiselle Lajos* Baánba, *Puchovszky József* Várnára, *Rusz Sándor* Zákopcsére és *Zsided Antal* Belpatakára.

Dr. Biringer Ferenc, nyitrai kórházi igazgató, a tuberculosis gyógy mód újabb haladásának tanulmányozása végett július 11-én három heti tartozkodásra Davosba (Schweiz) utazik.

Eljegyzés. Pécsi Jenő, tanárjelölt lapunk munkatársa jegyet váltott Misutta Ella kisasszonynyal dr. Rudnay Sándor v. orsz. képviselő, jelenleg malackai kir. közjegyző sógoránál. — *Bellák Károly*, gázgyári hivatalnok jegyet váltott Pöstyénben *Jánszky Mici* kisasszonynyal.

Konkurzus. A Nyitra egyházmegyei növendék papság közé felvétettek jul. 2-án a *nyitrai gimnáziumból*: Rectory Gyula (érettségi bizonyítvánnyal), Czivány Károly VII. osztályra, továbbá V. osztályra Galló Imre, Kállay Victor, Kekiss József és Ploig Ágoston. — A trencsényi gimnáziumból jelentkeztek öten felvételt Kiss József V. osztályra; azonkívül Herodek István a privígyei, Fundarek István a nagyszombati és Burlasz Mátyás a podolnai gimnáziumból ez utóbbiak valamennyien az V. osztályra, összesen 10. — Jelentkeztek pedig összesen 22, a fentiek kivül a szakolcai, budapesti, selmecbányai és gyöngyösi gimnáziumból és egy a nagybittsei polgári iskolából.

gyítani tudná a szenvedéseket? — s némi dac ömlött el redőtlen arcán.

— Anyám érti a szívet, csak atyámnak kellene szívünk elválaszthatatlanságáról szólnia — mondá összeszedve lelki erejét.

— E lépés vakmerőség volna tőlem, visszaélés édes atyjának irántam tanusított jóindulatával. szeretével — mentegőzött Géza, hidegen szöve tovább gondolatait — győzzé meg magát ön is, hogy ön gazdagnak született, én szegénységben láttam meg a napvilágot. Egyesültünk nem lehet, legyen szerelmünk mérhetlenebb bár, mint az ocean s izzóbb, mint a mennynek tűzgolyója!

— Rettenetes szavak!

— Nem rémesebbek, mint a valóság maga.

— S mi a valóság? — Átok! Átká a női szíveknek, hogy elővigyázat nélkül áldozzák fel magukat másoknak a szerelem oltárán! — Az én átkom is, hogy vakon bízam egy férfiban!.. Szédítő magasra szálltam s megaláztatva kell visszabocsátkoznom. Kétségbejítő gondolat! Mit tegyek?

— Törüljön ki kebléből, borítson fátyolt még emlékemre is. Nem nehéz feladat — minden változik, a női szív kivált...

Jándi Bernardin, Szent Benedekrendi áldozár, kinevezetett a pápai bencés gymnasium igazgatójává és házfőnökké. Jándi úr darázi születésű, fia a nyugalmazott darázi kántortanítónak, irodalom terén sokat működött, a pannonhalmi főiskolának egyik kiváló tanára volt. Fiaalon érte e kinevezés, de megérdemelte s azért őt, új állásában melegen üdvözljük. Az új igazgató ma szülei látogatására Nyitrára érkezik.

Esküvő. Peukert József, fegyvergyári tisztviselő, Budapesten örök hűséget esküdött Scherk Irma kisasszonynak, Scherk Kálmán nyitrai banktisztviselő kedves leányának.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Debreczeni Géza* pécsi áll. főreáliskolai rendes tanárt a zsolnai állami főreáliskolához helyezte át.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. *Molnár Jákó* szenici járásbírói betétszerkesztő bírót a munkácsi, *Kopcsányi Pál* vágsellyei járásbírói betétszerkesztő albirót a szenici, *Kadlubek Ignác* vágsellyei járásbírói betétszerkesztő telekkönyvvezetőt a szenici, *Kollár Kálmán* szenici járásbírói betétszerkesztő irnokot a tiszafüredi és *Álmágy Simon*, vágsellyei járásbírói betétszerkesztő irnokot a bazini járásbírói mint telekkönyvi hatóság területére hivatalból, *Hettlényi Lajos* munkácsi járásbírói albirót pedig saját kérelmére és költségére a vágújhelyi járásbírói mint telekkönyvi hatóság területére rendelte ki.

Primiciák. Egy hivatalbeli bevezetés mindig magasztos, annál inkább lélekemelő, midőn egy ifjú hosszú fáradságteljes tanulmányok után odalép az Úr oltára elé, hogy első szent miséjét bemutassa. Nyitrán ritkaság számba nem megy a primicia, de mégis a lélekemelő aktus sokakat vonz az Úr házába. A múlt vasárnap f. hó 1-én a kedves testvérek templomában *Szabó János* egri egyházmegyei áldozópap mutatta be első szent miséjét. Magasztos a „Veni Sancte“, de örömtől könyfakasztó, midőn látja az ember a meghatott szülőket, és testvéreket könyezni és fohászodni, hogy az Úr áldása kísérje az ujmisés minden lépését. Ki mondhatná, hogy nem szép jelenet, midőn az ujmisés szüleit, rokonait, és barátjait először áldoztatja és ezen megkapó jelenetekben volt részük azoknak, akik első szent miséjén résztvettek. Jeszenszky Alajos apát-kanonok volt a manuduktor, aki vendégszerető házában délben megvendégelte a primitiánst és legközelebbi rokonságát, este az öröm szülőknél volt nagyobb szabású vacsora, mely alatt számos felköszöntő hangzott el. Kívánjuk érezze magát oly boldognak, mint élte ezen legboldogabb napján.

— E szív soha! — Istenem! ő nem szeret, ő nem is szeretett s én, én!..

— Szívem támad fel e vád ellen, Margit!

— Ki oly könnyen egyezik bele egy ifju kebel hervadásába — sóhajtotta elsápadtan, lemondó hangon a hölgy — nem szerethet az soha igazán!.. Legyen boldogabb, mint én! Kísérje az a tudat életét, hogy míg szívem dobog, önért dobog! Isten önnel!

— Isten áldja Margit! Emlékezzék meg szavaimról a távolban, hogy kiszáradt gyakran a dűsvízű folyó is, kiszárad a szív érzelem világa is! Minden változik, a női szív kivált...

Géza sokáig követte tekintetével a hazafelé siető Margitot s midőn elnyelte őt a szürkület homálya, visszatért szobába harcot vivni szívével...

III.

Mint mikor a bimbó lelkét lassan-lassan körülölelik a szirmok lapjai s láthatatlanná teszik az erőtlén emberi szem előtt, úgy vonta be Zárdayék távozta után Margit bájos alakja Géza szívére. A fiatal ember úgy érezte, hogy szíve elhagyta keblét s helyét Margit foglalta el, amint lényét az óvébe önti át, hogy illat és levegő gyanánt egymásba szívodjanak fel.

Ezek voltak életének legkellemesebb percei,

— F. hó 4-ikén egyházmegyénk ujmisései között *Zsided Antal* mutatta be első szent miséjét ugyan-csak a kedves testvérek templomában. Ott voltak édes szülei és testvérei, akik meghatva nézték az ifjú levita zsenge áldozatát, és fogadták első áldását. Manuduktora Kutvaszer István t. kanonok volt, aki a rokonság tiszteletére dejeuner adott, mely után az ujmisés elutazott Várnára szülőhelyére. — Ugyan e napon a piaristák temploma rég nem látott ünnepségnek volt színhelye, *Bergendy István* új misés végezte először az Úr szeretetének emlékeztetét. Számosan voltak jelen, az ujmisést Dr. Puchovszky Balint esperes plébános vezette, aki a rokonságot délben megvendégelte. Kísérje lépteiket az Úr kegyelme.

Halálozás. Ifj. Reymann Vencel, ismert nyitrai puskaműves élete 51. évében szivbajban jul. 6-án jobb létre szenderült. Béke poraira!

Vád alá helyezett vál. elnök. Dr. Pongrácz Géza galgóci választási elnök és ottani közjegyző még az 1905. választás alkalmával a néppárt bizalmi férfit Deák Jánost csendőrökkel bekísértette s mintegy felőráig fogva tartotta. Deák János a választási elnök ellen panaszszal élt, hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. nyitrai kir. ügyészség azonban a vádat képviselni nem akarta. Deák János ekkor mint magán panaszos lépett fel, de a nyitrai törvényszék panaszával elutasította, Deák fellebezett a pozsonyi kir. táblához, melyre vizsgálatot rendelt el, s ennek következménye lön, hogy a nyitrai törvényszék vádtanácsa jul. 5-én tartott ülésében Pongrácz Gézát vád alá helyezte.

Szent Antal kenyereire egy névtelen Hercegovinából küldött lapunkhoz 5 kor. átadtuk a nyitrai irgalmas nővérek t. főnöknőjének.

Feljegyzésre méltó nyilatkozat. Nem állhatjuk meg, hogy meg ne rögzítsük *Polónyi Géza* igazságügyi miniszternek a pénzügyi bizottság július 5-iki ülésében tett jellegzetes nyilatkozatát, mely alkalmas arra, hogy az új kormány becsületessége iránt táplált reményeinket megszilárdítsa. Az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál ugyanis Ugron Gábor szóvá tette azt, hogy az ügyészi karban túlságos nagy számban vannak a szabadkőművesek, kik egymást protegálják. Ebben ő veszedelmet lát, mert ez a protekciós rendszer megrendíti az igazságügybe vetett bizalmat. Az igazságügyi miniszter erre azt válaszolta, hogy 32 évvel ezelőtt ő is szabadkőműves volt, tudja tehát, hogy a szolidaritás egyik alaptörvénye a szabadkőműveseknek. Így ez nem üdvös az ügyészekre, mert befolyásoltatnak.

amikor nem merült fel előtte akadály, mely őt „gyémánt Margit“-jától elszakíthatná, nem született meg elméjében olyan gondolat, mely boldogságának halmát megbolygathatta volna. Élt: a boldogok életét élte. Élvezett: a szerelem mámorát élvezte. Dolgozott. Munkája egy festő munkája volt, aki óvatosan, ügyesen ecsetelte jövőjének földi paradicsomát s aki — midőn e földi paradicsomba az utolsó fát is beültette s ez utolsó fa utolsó piciny levélkéjének inait is megteremtette, — csak akkor vette észre, hogy a vászon, melyre képét vetítette, egy titkos erő következtében szelvényben-hosszában megrepesztett s hogy hatalmas remekműve helyett, haszontalan rongydarab kárörvendve vigyorog feléje...

IV.

Sziklavár a férfi szíve, melyet hasztalanul ostromol az idők vad zivatarja, ki nem üzheti onnét annak emlékét, akit egykoron rajongva szeretett...

Ez a gondolat kötötte le Géza figyelmét, midőn a Zárdayék távozta után való negyedik év egyik napján szobácskájának ablakán keresztül nézte az esti alkony gyuladását. Szíve, mintha sejtett volna valamit, nyugtalanul vert. Talán az előtörő homály az ő boldogságának ebredését hirdette? Vagy talán?!

Üldözni nem akar ezért senkit, de azt sem akarja, hogy az ügyészi kar szabadkőmíves páholy legyen. — Helyes, s azért a szabadkőmívesi szindikátus hatalmát minden téren meg kell törni, mert mindenütt ellentétben áll a közérdekkel.

Kinevezés. Dr. Biringer Ferenc, nyitrai kórházi igazgatót a vallás és közokt. miniszter, mai napon kinevezte a nyitrai főgimnázium orvosává és az egészségügy tanárává a szabályszerű illetményekkel.

Grófi rangra emelés. Báró Edelsheim Gyulai Lipót, megyénkbeli nagybirtokos, Ó Fel-sége a hivatalos lap mai jul. 7. számában grófi rangra emelte a marosnémeti és nádaskai előnév használatával. Gróf Edelsheim-Gyulai egy ideális lelkületű főúr, ki legújában a „Gyermekvédelem” eszméjét felkarolva a társadalomnak az ifju nemzedék felkarolásával iparkodik segíteni, s mint lapunk más helyén is olvasható. F. Elefánthon éppen e napokban nyitotta meg a budapesti gyermekek nyaraló telepét.

A székesegyház restaurálása. Még a tél folyamán a helybeli székesegyház kupolájáról leesett egy darab vakolat, ebből azt következtették, hogy repedezik a kupola, a miből nagyobb baj is keletkezhetik. Ezért először Mayer Károly helybeli műépítész vizsgálta meg a székesegyházat, de komolyabb bajt nem konstatált s hogy megnyugodjék szakvéleményében, meghívtak egy műépítést Pozsonyból, a ki hasonló véle-ményt adott. A hét folyamán Ó Exelleuciája a püspök ur fölkérésére itt járt báró Forster, az országos műemlékek bizottsági elnöke Möller műépítésszel, a kik a szemle után odanyilatkoztak, hogy komoly veszély ugyan nincs, de a sziget felől szükséges lesz majd két új pillért építeni. Nemsokára a székesegyház tetejét is fogják bontani, mely alapos javításra szorul. De nemsok külsőségekben, de a felújítás tekintetében is lesznek újítások, mint halljuk, nagyobb szabású beszerzések lesznek az egyházi fehérművekben, melyek eddig sehogy sem tudják megállani a rubricák kritikáját, átalakítják a misemondó ruhákat, melyek nagy értéket képviselnek, de foszlányaik miatt nem látszik meg rajtuk a gyöngy, s ha ezek meglesznek, elmúl az a sok szemrehányás, mely uton-utfélen hallható volt, midőn e dolgok-ról volt szó.

Épülő plébánia. A csacai plébánia, mely még mostanáig is olyan állapotban volt, mint a 18. század első felében, 16.000 korona költségen újonnan felépül. A róm. kath. hitköz-ség 3000 koronán váltotta meg a kézi és igás munkát, s hiányzott még 3000 kor., a hitközség lelkésze iránti szeretetből ezt is egyhangulag meg-szavazta.

A zay-ugróci áll. polgári iskola miatt nagy toll-harc folyik a lapokban, hová is kellene az iskolát áthelyezni, egyesek Baán mel-lett érvelnek, mások Trencsénbe szeretnék, egy harmadik rész Zay-Ugrócon szeretné meghagyni.

A következő pillanat szétoszlatta kétségét.

Nehéz póstaköcsi szünt meg zörögni közvetlen az ablaka alatt s nemsokára egy már ószbe borult férfi lépett a szobába. Géza izgatottan kapott a feleje nyújtott rózsaszínű levélke után.

— Földi mennyország vagy teljes lemondás, Margit írta! — ezt zúgta feszült keble s ami vér keringett ereiben, mind arcába tolt; lélegzete szinte elakadt; ami szerelem szívében eddig szunnyadt vagy lángolt, most százsorta meg-növekedve rohanta meg őt. Ehes szemekkel viz-gálta nevének reszkető betűit, össze-vissza for-gatta kezében a kis jószágot, mintha nem lett volna bátorsága felbontani.

— Tovább habozzam? — Elég volt! — mondta végre s már is mohón betűzte a sorokat. Egy-szerre elsápadt, szemei könybe lábadtak s gyorsan szekrényébe rejtette az illatos papirost. Minek mutassa másnak? Ki kíváncsi rá? Hiszen csak ennyi volt benne:

„Legfőbb vágyam, hogy ön is tanuja legyen végtelen boldogságnak f. h. 26-án tartandó esküvőm alkalmával.

Türelmetlenül várja

gyémánt Mancija.”

Minden esetre legindokoltabb volna, ha Baánban állíttatnék fel, mert minden valamire való város-nak van Trencsénmegyében valami középiskolája, csak Baánnak nincsen. — Zay-Ugrócon már I-ső és II. osztályba nem vesznek fel tanulókat, a III. és IV-ik osztályt fokozatosan fogják beszüntenti.

Áthelyezés. Markovics Alajos, nagyta-polcsányi posta és távirtdatiszt áthelyeztetett Nyitrára.

A nagytopolcsányi kath. legény-egyesület 1906. évi július hó 8-án saját otthonában színelőadással egybekötött nyári mulat-ságot rendez. A színelőadásra belépti díj: Az első két sorban 1 korona 50 fillér, a többi ül-dhelyen 1 korona, állóhely 60 fillér. A felülfizeté-seket az egyesületi Otthon javára fordítjuk és hirlapilag nyugtázzuk. A színelőadás kezdete 1/2 9 órakor. Az előadás alatt és után Galbavy Jancsi jónévű zenekara játszik. Színre kerül Rákócziert című regényes színmű 3 felvonásban II. Rákóczi Ferenc korából. Irta: Erdősi Károly.

A nyitrai „ingyen tej” céljaira folytatólag adakoztak: Gr. Eszterházy Jánosné, Nyitra-Ujlak 40 kor., dr. Kürth Dávid, Nyitra 10 kor., dr. Franciscy Lajos, Nyitra 20 kor., Schuttheisz Emil ezredes Nyitra, a családjában beállott örven-detes esemény alkalmából 20 kor. További jóté-kony adományok szíves küldését kéri dr. Thuróczy Károly Nyitra-Iványa.

A felső-elefánti nyári gyermek-telep. A gyermekvédő egyesület Edelsheim-Gyulai báró jóvoltából bevonult Elefántra a nyaralásra kiküldött gyermekek első csoportja, a budapesti 20 leány. Szüleik nem győzik, hogy a nyaralás költségeit viseljék, azért a jó szívek megkönyö-rülnek a jó, éltető, tiszta levegőre vágyó gyer-mekeken. Julius 4-én két tanítónőjük kíséretében jöttek a nyaralótelepre. A vasutnál a fiatal báró fogadta őket s kocsikon behozta a részükre tel-jesen újonnan berendezett kastélyba. Itt maga a báróné várta őket. Mindjárt az első percben tel-jesen otthonosan érezték magukat s van remény, hogy az e hónapra tervezett ittartózkodásuk jő-tékonyan fog hatni szervezetükre. Tiszta levegő, erdei sétahelyek, arnyas játszóhely bőven van itt s ha élnek a kedvező alkalommal, akkor rövid itt-létükre mindig kellemesen fognak visszaemlékezni.

A trencsénmegyei 48-as körök című mult számunkban megírt cikket megerősíti dr. Wranovich Béla trencsénbaáni ügyvéd a „Tr. L.” szerkesztőségéhez intézett nyílt levele, mely-ben férfias nyíltsággal kimondja: „Baj az, hogy a baáni járásban a 48-as alakulásnak egyelőre sem talaja, sem jövője nincsen... Nálunk a nem-zetiség terjeszkedik. Vakok, a kik észre nem ves-zik. Nálunk minden magyar embernek első köte-lessége a mindenkor törvényes kormány hazafias jelöltjét támogatni s ilyként a nemzeti eszme győ-zelmét előmozdítani”. Azért ne bontsuk meg a

V.

Három napig nem látta a falu Gézát. Az a hír terjedt el, hogy a halászok a két órányira fekvő feneketlen tóból egy fiatal ember holttestét halászták ki.

— Nem lehet más, mint a szép Gordói Géza, — mondogattak az emberek.

Csalódtak.

Géza negyednapra ismét falujában volt.

Tehát még sem vetett véget életének?!

Nem!

S ha néha-néha jóismerőseivel találkozva, szerelméről esett szó, szenvedő mosolylyal mon-dogatta:

— Tudtam, hogy a szegény ember csak ki-vánhatja a gyémántot, de birtokába soha sem juthat...

Mikor pedig híresztelt öngyilkosságát emle-gették, szinte átszellemülten utasította vissza e gyanúsítást ilyesféle szavakkal:

— A ki hisz az örökkévalóságban, nem dob-hatja el magától az életet egy keserű csalódás, egy hosszú reménytelen szerelem miatt.

koalíciót, maradjunk addig együtt, amíg a higgadt vezérek ezt jónak látják, mert ellenkező esetben ott leszünk a közmondás szerint: Inter duos li-gigantes tertius gaudet. S ez lesz a nemzetiség, de nem a 48-as új elem.

A nyitrai megyei gazdasági egye-sület nyitrai megyei osztaga július hó 17-én Nagy-Bossányban egy nagyobb szabású arató és kéveköto gép, szalmaprés, vető és műtrágyaszóró gép, szántó és porhanyító eszköz bemutatást rendez, melyre az érdeklődő gazdák figyelmét ez uton is felhívja. Eddigél a következő cégek je-lentették be részvételüket, u. m. a M. A. V. gép-gyára, Mac Cormick, Melichár és Becker, Hof-herr és Schranz, Kühne, a Magy. Mezőgazdák, Propper, Umráth stb. — A rendezés élén a nyit-ravölgyi osztály tevékeny elnöke Leidenfrost Ká-roly áll. — A bemutatás iránt megye szerte nagy érdeklődés mutatkozik.

Bucsuozó főbíró. Holicser kerület közön-sége június 28-ikán bucsuzott el volt főbírájától Frideczky Belától. Mi sem jellemzi jobban a tá-vozo főbíró népszerűségét, mint az a körülmény, hogy a magyar Olvasó Kör által rendezett ban-ketten mintegy 140 vettek részt — pártpolitikai különbség nélkül. Bánffy erőszakos regiméje alatt jött Holicsera, — de ő maga erőszakos sosem volt, — s ha tett is valamit az ellenzék ellen, — látszat kedvéért tette, — bocsássuk meg ezt a távozonak borítsunk fátyolt a félreértések ko-rára. az ekkori uralkodó rendszer büne volt egy két botlása. Kedves családjával együtt belenött a holicseri társadalomba s nekünk fáj, — írja ho-licseri tudósítónk, — hogy egy tetőtől-talpig be-csületes embert vesztettünk.

Elfeledett szobor. A nyitrai új törvény-szeki palota előtt állítandó b. Szűz Mária szoborra adakoztak e héten lapunk szerkesztőségében: Koszecz Ernő, Rovne (Trencsén m.) 5 kor. — Egy névtelen Herczegovinából 10 kor. felévi idő-közi kamatok a Nyitrai Népbankban 47 kor. 41 fill., N. N. Nyitra 5kor. Hozzáadva lapunk jun. 24-iki számában kimutatott 2881 kor. 32 fill.-hez, főösszeg: 2948 kor. 73 fillér. Isten fizesse meg!

Új állami iskolák. Régi szokás szerint az állami iskolákat oly községekben szeretik föl-állítani, a hol az iskolának némi alapítványai vannak, részint mezővárosokban, vagy nagy lelek-számmal bíró községekben, a tanfelügyelőök új helyekre, a melyek önérejkéből nem képesek új iskolát emelni, nem is hederitenek. Legjobban tárgyalás alatt vannak Várna, Cserné, Székely-trencsénmegyei községek róm. kath. iskolái. Ezt a kath. tanügy iránti közönyösséget a jó trenc-sénmegyei népnél igazán nem értjük, ha így ha-ladunk, akkor lemondhatunk a trencsénmegyei iskolákról. Valahol hibának kell lenni. De ha a trencsénmegyei tanfelügyelőség oly buzgó az állami iskolák felállításában, állítson fel az irtványokban állami iskolákat és ha ott rendezte a tanügyet, akkor lassung hozzá a kath. iskolák elhalászásához. Mert van ott elég baj, csak látni kell, elég irtvány van, a hol égető szükség van iskolára. Itt álla-mosítsanak!

Megtagadott temetés címén sok kel-lemetlensége volt Schurmann József assakürthi plébánosnak, a lapok erősen támadták, amiből sok pör keletkezett, a többi között Szabó Kálmán volt nyitrai járási szolgabíró 1903. év folyamán azért, hogy Kalis János szílii községi lakos elhalt gyermekét Schurmann József plébános a kocsi küldés megtagadása miatt el nem temette, Kalis-nak az assakürthi körjegyző előtt felvett jegyző-könyve alapján megindította ellene az 1876. évi XIV. t.-c. 115. §. alapján a közegészség elleni kihágás címen az eljárást. Sok meghurcoltatás után a szolgabírósg is belátta tévedését, felmen-tette ugyan, de oly indokokkal, a melyekkel Schurmann József megelőzve nem volt, azért az alispánhoz fordult jogorvoslatért. Az alispán-hoz címzett felebbezésében rámutatott az eljárás anyagára és különösen arra, hogy Kalist az általa hivatkozott tanuk meghallgatása nélkül mint tanút hallgatta ki, aki hamis vallomást tett és arra megesküdt. A plébános jogorvoslatának ered-ménye az lett, hogy az alispán a felebbezést viz-szautasította és megbüntetését kérte ezen mondat miatt „hogy a szolgabíró nem tartotta meg a tör-vény előírását, Kalis Jánost hamis eskübe lovalta, aki csakugyan hamis esküt tett”, mert ezekkel állítólag a nevezett szolgabírót megrágalmazta. A pört a nyitrai törvényszék és a pozsonyi kir-tábla is tárgyalta, melyek ítélete ellen Schurmann plébános semmiségi panaszt jelentett be a Curianál, amely mindkét alsóbb fokú bíróság ítéletét a B. P. 385. §. 1. a) pontja alapján megsemmisítette és a vádlott plébánost fölmentette. A bűnügyi költségeket az államkincstár fedezi.

A lisszai plébánia cím alatt ezeket írja collegánk a „Trencsényi Lapok”: Nem szokásunk az egyházi hatóságok diszkrecionális jogkörébe beleavatkozni. Nem tesszük ezt most sem, amidőn a lisszai plébánia adományozásáról van szó. De nem mulaszthatjuk el az illetékes tényezők figyelmét arra a körülményre felhívni, hogy ma, amidőn a katolikus klérus egynemely magáról megelégedett tagja számba sem veszi azokat a kötelemeket, melyekkel a magyar államnak tartozik, kettőzött kötelességük a magyarság szempontjából veszélyeztetett pontokon kipróbált hazafiasságu papokat alkalmazni és a Hlinka és Jehlicska-féle alakoknak beneficiumokat nem adományozni. Bizunk abban, hogy a nyitrai aula sem téveszti szem elől e szempontot és szembe nem helyezkedik a hercegprimásnak a pánszláv agitáció szolgálatában álló egyházi férfakkal szemben követett eljárásával; de elvárjuk a lisszai közalapítványi plébániára vonatkozólag a kormánytól is, hogy megbízható, hazafias plébánost helyezzen ez exponált helyre. — Laptársunk az ivánkai plébánia adományozása alkalmával „Abbé” aláírásával nem tetszését fejezte ki, mostani felszólalása cáfolata saját szavainak: „nem szokásunk az egyházi hatóságok diszkrecionális jogkörébe avatkozni”. Bizza a dolgot az illetékes körökre, a nyitrai aula hazafiságában kételkednie nincs oka. Biztos lehet abban, ha megnevezi azokat a vélt nemzetiségieket, és azok rossz irányú működését, hogy akkor, mint eddig is, a méltó megtorolás el nem marad.

Mikor kell berukkolni? Sok találgatásra adott okot az ujoncok idei bevonulásának kérdése. Most már el van döntve. A honvédelmi miniszter rendeletben közli, hogy a sorozáson beváló ujoncok augusztus 1-ére kötelesek berukkolni. A besorozott ujoncoknak már a sorozáson kézbesítették a meghívójegyeket. Ez a rendelet természetesen csak az 1882., 1883. és 1884. évfolyambeliekre vonatkozik. Az 1885. évben születettek sorozása később lesz; ők csak október 1-jén fognak berukkolni.

Övjük a népet. Egyik vidéki barátunk a minap magával hozta a „Slov. Tiždenik” című tót-lutheránus lapnak mult vasárnapi számát, azon megjegyzéssel, hogy e lap az ő községében, Trencsénmegyében legalább 60 példányban van elterjedve. Hogy miként traktál egyes püspököket, álljon itt szemelvényül belőle e részlet (megjegyzendő, hogy néhány erősebb kifejezést töröltünk):

„Nézzétek püspökeinket, rendre hazafiaskodnak minden áron; nekik az mindegy, vajjon tesszik-e az Istennek, vajjon megegyezik-e az Krisztus törvényeivel; ők a hatalom előnyét nézik és nem a lelkek üdvösségét. A mi püspökeinkben egy mákszemnyi sincsen Krisztus szelleméből, aki szeretetet és vigaszt hozott a szegényeknek, elnyomottaknak és megvetetteknek. Kerüljétek csak az ilyen felfuvalkodott püspököknek a karmai közé, nem csak a bőrt (huzza le rólatok), hanem a szívet is kitépi belőletek, kétségbeesésbe kerget, szívetekből kiirt minden hitet az egyház igazságában és irtalmasságában. Ha az ő személyes érdeke kívánja vagy valamely zsírosabb püspökség, akkor nincs az az alávaló eszköz, melyet fel nem használna, hogy célt érjen...”

Az egyháztörténelem azt mondja, hogy az egyházat Jézus Krisztus alapította, s a nemzetek és világok között az Isten e művet püspökök képviselik és védelmezik.

Olvasóm, itt valami tévedés lehet. Jézus Krisztus vagy valami más egyházat alapított, vagy pedig a mostani püspökök soha nem voltak, és soha nem lesznek Krisztus apostolainak helyettesítői...

Az egyház a szegények és elnyomottak védelmezője volt. És ma? Ma a püspökök örültek módjára rávetik magokat a papokra és hívekre, akik nyíltan hirdetik és tanítják azt, amit Krisztus hirdetett és tanított. Tótnak tótnál, magyarnak magyarul, németnek németül hirdessétek az Isten szavát. Gondold meg olvasó, kicsoda Krisztus szolgálja, vajjon Hlinka, Juriga, Jehlicska, akik Krisztus parancsát teljesítik, vagy pedig az a Párty, az a Vaszary, Bubic, Szmeccsányi, akik zsíros püspökségek kedvéért Krisztus törvényeivel éppen ellenkezőt cselekesznek.

Ami püspökeink papneveldeikből kidobálnak kispapokat nem azért, mert ezek nem tanulnak, mert alkalmatlanok, erkölcsstelenek, — hanem azért, mert hívek akarnak lenni anyanyelvükhöz, mert tanulják azt a nyelvet, melyen valamikor hirdetni fogják az Isten igéjét. *A mi püspökeink üldözik*

a hű tót papokat, felfüggesztik vagy megfosztják hivataluktól azért, mert hívek Krisztus parancsához.

Igazságért és szeretetért megfeszített Krisztus! Látod ezeket a latrokat, amint kontárkodnak a te szent műveden? Látod-e szent szavaidnak, életednek, példádnek ezen káromlóit? Látod, mint kergetőznek garas és dicsőség után? Látod farkas-falánkságukat mammona és zsíros falat után... Látod a latrok ezen csöselékét. Te korbácsot ragadtál a kereskedőkre és pénzváltókra... és kikérgetted őket a templomból. És ime ma ugyanazok betörték a nyájadba és a te nevedben tanítják azt, amit te kárhoztattál, amiért te halált szenvedtél”.

Eddig a nevezett lap. Ezen ujság ezer meg ezer száma van elterjedve a nyitrai és esztergomi egyházmegye tótajku olvasói között. Trencsénmegyének kiváló jámborságu népére valóságos maszlag az ilyen olvasmány melyet lehetetlen tovább ignorálni. Nagy tapintat, jóakarát és főképp igazságszeretet kívánatik ahhoz, hogy a nemzeti surlódást békésen megoldhassuk. Ennek a szerencsétlen kérdésnek az az átka, hogy a közönség mindjárt két ellenséges táborra oszlik, s egyik a másikat házaáruló pánszlávnak, s viszont mint a fenti hang mondja: csöselék latroknak nevezi a másik részt. A kimélet, méltányosság kölcsönös szeretet és önuralom nagy adagja kívánatos e kérdés megoldására, mely a közel jövőben alighanem nagy szerepet fog játszani.

És ha nem oldjuk meg tapintatosan és a természeti jog elveinek szem előtt tartásával, állami fejlődésünk örökös kerékkötője lehet. Addig is, míg ezen „bölcsök köve” megkerül, jó lesz éber szemmel kísérni az illetékes tényezőknek, hogy tekintélyüket ennyire kompromittáló nyomdatérmekek ne árásszák el a jámbor hívekből álló községeket.

Üveggömbdíjlövészet Pöstyénföldön. A vizalmi bizottság által június hó 30-án és folytatólag f. hó 1-én rendezett üveggömbdíjlövészet fölötté érdekes lefolyást vett. 15 lövész 300 tizes sorozatot lött. Az egyszerű találosoknál az 1. díjat (ezüst serleg) gróf Erdődy Vilmos, a 2-at (ezüst kávé készlet) gróf Merán, val. b. t. t. cs. é. k. kamarás, a 3-at (ezüst cigár, tárcza) pedig Andrae kapitány nyerte. A dupla találosoknál Merán gróf nyerte az 1. (ezüst serleg) Andrae kap., a 2. (ezüst dohányzó készl.) és Czocher főbíró a 3. (ezüst gyümölcstál) díjat. A jury tagjai voltak Braf ezredes, Andrae kapit. és Fodor László igazgató. A versenyt végignézték: Erdődy Imre gróf és családja, Hardegg gróf ne-jével, Fodor dr.-né, Berchtold grófnő úrnő leányával, Tormay ny. államtitkár, Walterskirchen báró Balta és Schrig ezredesek, Jasinski, Amelin báró kapitányok, Thuróczy cs. é. k. kamarás, Rudnyánszky György orsz. képv., Polónyi Lajos Machovich főbíró, Steiger báró leányával, Müller főhadnagy, Kasics hadnagy, Dickmann báró, Szirányi nagybirtokos, Nedbal zeneszerző ne-jével, Krauss cs. tanács, és többen. A sikerült rendezés Rudnyánszky György orsz. képv., Czocher Kálmán főszolgabíró vig. biz. elnök és H. Grávé Hugó vig. biz. titkár érdeme. Este a gyógyház disztermében fényes lefolyásu reunió volt, mely a reggeli órákig eltartott.

Apagyilkosság. Furcsa szokás, hogy a sorozás alá kerülő vidéki legények rendszeren többet hörpintenek a nap örömére és jó kedvükben oda állanak a sorozó bizottság elé. A kiket bevesznek, azok meg busulásukban szíverősítőket hajtanak föl, hogy a cibil élettől való bucsuzásukban meg ne ölje a bánat. Hasonlót megcselekedett június 30-án Vrabcz András, vajki születésű legény is, aki Nagy-Surányban volt sorozáson és bevált. Mámoros fővel jött haza és hasonló állapotban lévő apja, Vrabcz András kesergett a fölött, hogy ki fogja most öreg korában eltartani. A keserégből szóváltás keletkezett, mi közben a fölbőszült apa tálat dobott a fiába, erre a fiú olyan bosszús lett, hogy rátámadt apjára, földre teperte, összenyomkodta, de annyira, hogy 2 óra mulva meghalt. Az orvosi boncolás 13 oldalborda betörést állapított meg. A gyilkos fiút a csendőrség elfogta és a nyitrai kir. ügyészség börtönébe zárta, ahol várja méltó büntetését.

Szerencsen halál-ugrás. A fürdőzési szezon sok érdekességet kölcsönöz a vakációnak. Az ifjúság nagyban űzi a fürdősi sportot, a mely egészségügyi szempontból is előnyös. De mint mindenütt, úgy itt lehetnek visszaélések, a minek

nem jó következményei vannak, egy uri ember írja nekünk, hogy divatba jött úgynevezett szerencsen halálugrás, mely abban áll, hogy a „hős” trambulínról leveti magát fejfel lefelé, feje egészen a víz fenekét, illetve az iszapot éri s mikor a víz színére bukkan a feje egészen iszapos, úgy néz ki, mint egy besubickolt ember és ezért elnevezték e műveletet diáknyelven szerencsen ugrásnak. Milyen veszélyes ez, példaképen hozzuk a „Sz. U.” legutolsó számának következő részletét. Péter-Pál derűs forró napja gyászt is hozott magával. Szombathely előkelő társadalmi életének egyik általános szeretetnek és közbecsülésnek örvendő fiatal tagja Deissl Ödön hadnagy ért tragikus véget. A fent nevezett nap délelőttjén fél 12 óra tájban fürdött Geiszt-féle uszodában. Kitűnő uszó lévén, szokása szerint ezuttal is bravurozott. Kedvenc mulatsága volt a víz felett kiálló trambulínról való leugrás fejfel lefelé. Ezuttal is ezt tette meg dacára a fürdőszolga figyelmeztetésének, aki arra figyelmeztette, hogy a vízallás csekély volta miatt ez veszélyes is lehet. Deissl a figyelmeztetés dacára fejfel lefelé a vízbe ugrott. A következő pillanatban arccal a vízben a víz felszínén fel is tűnt, de, miután sokáig volt ily helyzetben, ez gyanút keltett, a fürdő személyzete erre figyelmessé is lett s rögtön a vízbe vetette magát. Ekkor vették észre, hogy a Deissl eszmeletlen állapotban van, arca megfeketedett s száját karjait a beállott izomgörcs szorosan összehúzta. A vízből kiemelték. A gyorsan előhívott orvosoknak sikerült is életre kelteni, de ekkor a szerencsétlenül járt hadnagy irtózatossá fájdalmi következtében borzasztó jajgatásban tört ki, majd orrán, száján ömlött a vér. Ilyen állapotban szállították aztán a csapatkórházba, ahol súlyos agyrázkódás következtében este már 11 órakor az utolsó kenet felvétele után meg is halt. Óriási a részvét az egész városban a szimpatikus derék hadnagy iránt ki egyetlen fia volt anyjának.

Közgazdaság.

Az Adria Biztosító Társulat 1905. évi üzleti jelentései és zárszámadatai a 67-dik üzleti évről, melyet ez év április 25-én megtartott közgyűlésén terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmaznak: Az életbiztosítási osztályban 54,492,674 korona biztosított tőkéről szóló 9130 ajánlat nyújtották meg, melyek ellenében 48,800,942 korona biztosított tőkéről állítottak ki kötvények. A biztosítási átlag 1905. évi december 31-dikén 318 millió koronát meghaladó tőke és 796,591 korona járadékra rugott, minél fogva 22,230,424 korona tiszta szaporodás mutatkozik. — Életbiztosítási díjakban 13,571,525 korona vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életében esedékes tőkék a járadékokkal együtt 7,233,448 korona kifizetést igényeltek. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az idei 200 ezer koronát tevő átutalás folytán 2,000,000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartaléki és díjvételei a 2,000,000 koronát tevő díjtartalék nélkül 95,448,943 koronát tesz ki a mult évihez viszonyítva 5,786,704 korona tiszta emelkedést mutatnak. A tüzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 22,334,200 koronára, a szállítmány-biztosítási ágazatban 1,648,439 koronára és a betöréses lopás elleni biztosítási ágazatban 337,904 koronára rugott, ez utóbbi 3 ágazatban visszabiztosítások 10,745,019 koronát és károk 15,430,116 koronát és visszabiztosított részének levonása után tisztán 8,255,979 koronát igényeltek. E három biztosítási ágazat díjtartaléka 14,583,385 koronára és a visszabiztosítás levonásával 8,143,688 koronára emelkedett. Az igazgatóság előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy ez évi nyereságból a B. mérleg rendelkezésre álló tartalékába 500,000 koronát utal és részvényenként 200 koronát osztalékként kifizet. A társulat különféle tartalékai 1905. évi december 31-ikén a függő károokra tisztán tartalékba helyezett 2,396,608 koronát tekintve nem véve, 102 millió koronát meghaladó összeget teszen és pedig díjtartalékok (a visszabiztosított részének levonásával) 87,663,954 korona, nyeresemény-tartalékok 10,078,207 korona és árfolyam-ingadozási tartalék 4,294,904 korona. A társulat tisztviselőinek nyugdíj pénztára és takarékos és ellátási pénztárának vagyona összesen 1,736,322 koronát teszen.

Birtok-vétel

kerestetik szép úri lakkal, parkkal és jó erdei vadászattal 80—100,000 korona vételárban.

Ajánlatok Csarada Aladár címére Felső-Elefánt (Nyitra m.) küldendők.

A közönség köréből.

Lakásomat és ügyvédi irodámat Nyitráról Budapestre helyezvén át — VIII. ker. Baross-utca 81. sz. — amit sajnálatomra személyesen idő-rövidség miatt nem tehettem, ezen úton veszek búcsút barátaimtól és jóakaróimtól szíves üdvözetem mellett kívánva reájuk az Úristen bőséges áldását.

Budapest, 1906. júl. 5.

Jókai dr. Bangha Sándor.

Nyilt-tér.

(E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

Lendler István úr — akiről a nyitrai lapok a múlt héten egy hírt hoztak — indíttatva érzi magát ezen híre egy nyilatkozatban felelni, s ezen nyilatkozat élet egyenesen személyem ellen fordítani.

Hogy mi jogon, nem tudom, valamint azt se tudom, hogy mi jogon nevezi azon hírlapokat, amelyek csakis a tiszta igazat közölték, rágalmozó hírlapoknak, és az igaz tények közlését „aljas rágalomnak”.

Neveimmel hozatván kapcsolatba ezen ügy, kénytelen vagyok annak összes részleteit a nyilvánosságra hozni, nehogy azt a látszatot keltssem, mintha — haladó mintára ártatlan embereket vádolnék a bíróság előtt.

Az 1905. évi választói névjegyzékek összeállítása alkalmával vizsgálat alá vevén a gjadeli körjegyzőségben készített névjegyzéket, annak az adófőkönyvvel való összehasonlítása után arról győződtem meg, hogy Lendler úr jegyzői kerületében több mint 120 egyén lett jogtalanul felvéve, magában Gajdel községben pedig 157 választó közül 82 egyén.

Hogy ez ellen felelősséget élttem, annak nem az az oka, hogy a gjadeli választók velem szemben antipatiával viselkedtek (hogy ezen antipathia a liberális párt-kasszának hány ezer koronájába került, azt Schvarecz Ede úr — választási pénztáros tudná megmondani), hanem kizárólag az, hogy én a választási jog kiterjesztését csakis a törvény alapján, de nem hamis bizonyítványok alapján óhajtom.

Felelősségem folytán a fent jelzett 82 egyén közül még az akkori központi választmány is 46 egyén nevét törölte a névjegyzékből, a többi egyént a Curia csak azért nem törölte a névjegyzékből, mert a vonatkozó adóbizonyítványok helytelenül voltak kiállítva.

Én már akkor is, midőn Lendler úrnak a felszólamlásokhoz szükséges adó-főkönyvi kivonatait kézhez vettem, teljes tudatában voltam annak, hogy a Lendler úr által kiállított bizonyítványok legnagyobb része valótlan adatokat tartalmaz, miután a bizonyítványok megrendelését megelőzőleg, illetve a választó névjegyzékek vizsgálata alkalmával az adófőkönyvekből pontos kijegyzéseket eszközöltem, s így már akkor tudtam, hogy a bizonyítványok tartalma hamis.

Azonnal megtettem volna a bűnvádi feljelentést,

de nem tettem, mert nem akartam azt a rendszert követni, amit az akkori liberális klikk követett, mindenkit meghurcolni, anyagilag, erkölcsileg tönkretenni, aki az ellenpárthoz tartozik.

Azonban Lendler úr bár bizonyítványainak hamis voltát maga tudta legjobban, mégis elég merész volt ezen bizonyítványok díját tölem bírói úton követelni. Beperelt ezen 50 bizonyítvány díjja erejéig, s ezen perben mondta ki a privigyei kir. járásbíróság és a nyitrai felelősségi bíróság jogerős ítéletében, hogy ezen bizonyítványok hamisak s ezekért Lendler úr díjazást követelni nem jogosult.

Tehát igenis itt állapította meg már a privigyei kir. járásbíróság és a nyitrai kir. törvényszék az okirathamisításnak teljes tényálladékát.

Én ugyan már az ezen perben lefolytatott tárgyalások során nyíltan megmondtam Lendler úrnak, hogy ellene tizennégy rendbeli beigazolt közokirathamisítás miatt a bűnvádi feljelentést megteszem, de akkor sem tettem, nehogy bárki is bosszuállással vádoljon.

Hanem a mikor az 1906. évi választói névjegyzékek kiigazítása alkalmával azt a 46 egyént, kit 1905-ben a központi választmány a névjegyzékből törölni rendelt, újból fölveve találtam a választók névjegyzékében, akkor az én türelmem pohara is betelt s látva a határozott rosszsziszteműséget, meg kellett tennem a bűnvádi feljelentést, mert nem nézhettem tétlenül, hogy egy jegyző a maga kedve szerint állítsa össze a névjegyzékeket, nem törődve se törvénnyel, se igazsággal, sem felettes hatóságának jogerős határozataival.

Ez a dolog története. Hogy itt okirathamisítás és nem a mint Lendler úr állítja, jóhiszemű tévedés forog fenn, azt minden ember meg fogja érteni, ha tisztában lesz vele, hogy Lendler úr tulajdonképpen mit cselekedett.

Ime cselekedte a következőket: Kiállított egy adó főkönyvi kivonatot, mely szerint Hanesch Pál 15/17. házátszámú gjadeli lakos, fizet a gjadeli adófőkönyv szerint 5 kor. 20 fillért, továbbá az adófőkönyv 343 tétele alatt 2 kor. 16 fillér adót. És Hanesch Pál nem fordul elő sehol az adófőkönyvben, adót nem fizet, de a választók névjegyzékében 39. tétele alatt Hanesch Pál 15/17. házátszámú gjadeli lakos szerepel. Frink Ignác 65. házátszámú gjadeli lakos adófőkönyv 141. tétele alatt fizet 2 kor. 60 fill. ö., ugyanezen Frink Ignác adófőkönyvi kivonata 6 kor. 60 fillérben állítja ki.

Tehát nem adóbizonyítványokról, hanem főkönyvi kivonatokról, egyszerű főkönyvi másolatokról lévén szó csakis az lehet a kérdés, hogy a Lendler úr által kiállított főkönyvi kivonat (másolat) egyező-e a főkönyv adataival vagy nem: ha bebizonyul — amint hogy ezt a bíróság már megállapította — hogy a Lendler úr által kiállított 14 drb adófőkönyvi kivonat az adófőkönyvnek hivatkozott tételével nem egyező — ez okirathamisítás, vagy hamis bizonyítvány kiállítása, vagy akárminek nevezzük egyszóval bűn, melyre a törvény szigorú büntetést mér, s melynél a jóhiszeműség ki van zárva, mert abban, hogy a főkönyvben egy vagy más választó terhére minő adó van előírva, sem tévedés sem jóhiszeműség nem lehet, mert ha Frink Ignác adófőkönyvi tételében 2 kor. 60 fillér szerepel és annyit fizet, erről jóhiszeműen nem lehet olyan főkönyvi kivonatot kiállítani, hogy Frink Ignác 6 k. 60 f. adóval van megróva.

Ezen száraz tényekkel szemben arra hivatkozni, hogy ezen főkönyvi kivonatok a községi elüljárósági tagok bemonása alapján készültek, vagy hogy az eltéréseket a tagosítás okozta, — hanem Lendler úr hivatkoznék ezekre, azt mondhatnám, hogy naivítás így azonban, tudatos valótlanságnak kell mondanom, mert Lendler ur is éppen úgy tudja mint bárki más, hogyha egy jegyző kiállít egy hivatalos adófőkönyvi kivonatot, hogy nem fogja azt a községi paraszt bíró bemonása alapján kiállítani, valamint azt is tudja hogy egy még be nem fejezett tagosítás — mikor az új földadó kataszter még felvéve sines, az adófőkönyvnek írott tételein nem változtathat.

Lendler ur nyilatkozatában azt veti szememre, hogy az ő tisztességében gázolok. Hátha annvira biztos benne, hogy ez a bűnper az ő tisztességén foltot nem ejt, miért volt az a nagy könyörgés több oldalról, többek között dr. Filberger Gyula főszolgabíró ur óriási könyörgése, a legmesszebb menő elégtétel felajánlása stb. stb. — ha Lendler ur annyira tiszta! Ha valaki nem bűnös az ilyen feljelentéstől nem kell félnie.

S ha ilyenek után még Lendler ur mer „rágalmozó hírlapokról” és „aljas rágalomról” írni hát ehhez legalább is vastag bőrfü kép kell.

Privigyén, 1906. évi július hó 5-én.

Bresztyenszky Kálmán,
országgyűlési képviselő.

Telefon.

Kalocsára. A keresztény szocialis cursusra a meghívót köszönettel megkaptuk, de csak júl. 1-én délelőtt 9 órakor. A cursus pedig kezdődött június 29-én tartott 30-áig. Igaz ugyan, hogy júl. 1-jén délután még volt zárulás, de délelőtt 9 órától délutáni 5 óráig Nyitrától Kalocsára nem lehet jutni. Legfőlegb léghajón. Ilyen közlekedésünk pedig még nincsen; csak automobilon török egyes vállalkozók fejüket.

M. F. Prasicz. Elfizetése a beküldött összeggel 1906. július 1-jéig rendezve van.

Pályázati hirdetés.

A nyitrai székesegyházi káptalan gondnoksága alatt álló **néhai Bartakovics Béla egri érsek ur** családi alapítványában egy hely, és pedig a nagyszombati szt. Orsolya szűzről nevezett apáca zárdában mint nevelő intézetben egy az alapító rokonságából leszármazó leány számára üresedésbe jött.

Az ezen alapítvány élvezetét elnyerni óhajtok keresztlevéllel, iskolai, leszármazási és sikeres himlőajtási bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket **follyó év aug. hó 15-ig** tartoznak a nyitrai székeskáptalannak bemutatni. Nyitra, 1906. évi július hó 6-án.

1-2.

Nyitrai káptalan.

Pártoljuk a magyar ipart és a magyar kereskedelmet!

A VEREBÉLY GÉZA

NYITRA, VÁRMEGYE-UTCA 16.

hegyi pamutvásznak, zefirek, zsolnai női posztók és kelmék, ó-budai voálok, batisztok, delének, pécsi keztyűk, Pelikán és Gyukits-féle férfi kalapok, pinkafői pokrócok stb. nagy választékban.

Szigoruan szabott, de határozottan olcsó árak!

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Egy négy középiskolát végzett

tanuló

felvétetik Huszár István könyv- és papirkereskedésébe Nyitrán.

Tóth Vilmos utcai 30-ik sz.

H Á Z szabad kézből eladó !!

Értekezhetni a tulajdonossal. Mérey.

Guttmann Sámuel
NYITRA,
Tóth Vilmos-u. 10. sz.

Ajánlja minden idényre dúsán felszerelt kész

férfi-, fiu- és gyermekruha-raktárát

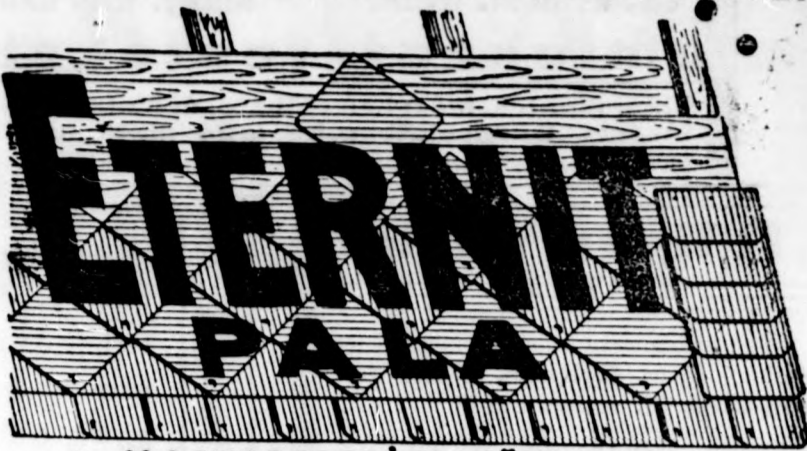
ahol szigorúan szabott, de a legjutányosabb áron szolgáltatják ki a tisztelt vevőközönség.

Guttmann Sámuel
NYITRA,
Tóth Vilmos-u. 10. sz.

996. IV. 1. 52.

Elárusító hely:
Eisler Dávid és fia Galgóc
Fuchs Emánuel Vágújhely
Singer Vilmos fia Privigye.
Singer és Szabó Ny.-Zsámbokrét.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

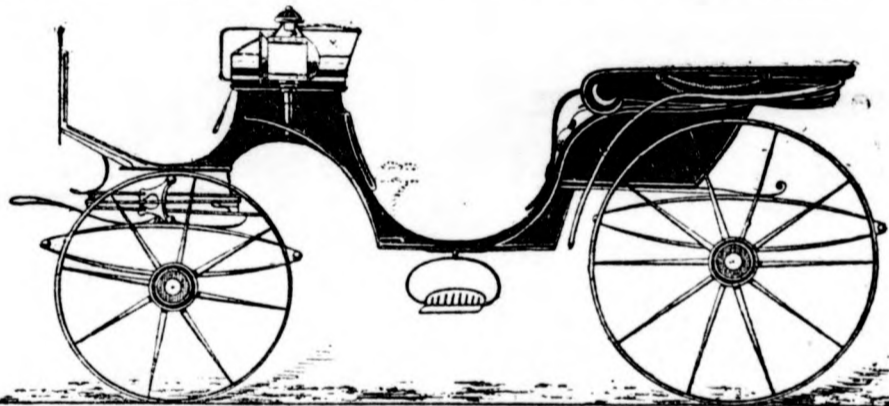
MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Üzlet-nyitás.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Nyitrán, Vármegye-utca 2. sz. alatti (volt „Korona” szálló) házban

kocsigyártó-üzletet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint: kocsik javítását, átalakítását, fényezését és kárpitozását gyors, pontos és olcsó kivitelben.

Uj kocsikat jutányos árak mellett megrendelés szerint, a legszigorubb kivánalmaknak megfelelőleg készíték. Talán nem sujt a szerénytelenség vádjá, ha némi önérzettel hivatkozom arra, hogy ismereteimet Budapesten és külföldön évek hosszú során át szerzett tapasztalatok alapján nyertem. Becses megrendeléseinek reményében vagyok kész szolgálja

Paksa Péter,
kocsigyártó.

Eladó ház!
Piarista-utca 18-ik szám alatti ház szabad kézből eladó.
Bővebb értesítés nyerhető a Szerkesztőségben.

Adriai biztosító társulat vagyontkimutatása

Főmérleg (A.) Eletszállás.

1905. december 31-én.

Főmérleg (B.) Elemi osztály.

VAGYON.		TEHER.		VAGYON.		TEHER.	
korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.	korona	fill.
Ingatlanok	7.36.400	Külső nyereségtartalék	2.000.000	Résztvényesek váltói	4.000.000	Alapítói	2.000.000
Értékpapírok	67.304.851	Rendelkezésre álló tartalék	900.000	Központi Trésztben és a képviselőszékben	428.300	Nyereségtartalékok	2.139.850
Fenti értékpapírok 1905. december 31-ig járó kamataival	843.937	Arfolyamirányozási tartalék	3.395.070	Hivatali díj- és költségek	2.967.641	Rendelkezésre álló tartalék	1.400.000
Jelzálog-kölcsönök	4.240.000	Díjtartalékok	75.919.237	Értékpapírok	10.000.750	Arfolyamirányozási tartalék	899.834
Kölcsönök állam-biztosítók által	1.450.000	A kamattal leszállításra szolgáló díjtartalék	2.000.000	Fenti értékpapírok 1905. december 31-ig járó kamataival	41.797	Tűbizt. díjtartalék	7.840.878
Kötvénykölcsönök	7.193.616	Díjtartalékok	3.801.038	Váltók tartaléka	732.267	Szállítmánybizt. díjtart.	171.267
Hasonlóvesztési járadékok és költségek	20.021	Függő károk tartaléka	836.030	Követelések értékpapírokra	98.484	Biztosítási díjtartalék	131.943
Követelések más biztosító társaságoknál	98.479	A biztosítottakat illető nyereségek	70.390	Követelések más biztosító társaságoktól	2.444.520	Függő károk tartaléka	1.202.107
Ugyanokozók kinnlevései	1.044.438	Biztosító társaságok követelése	123.441	Ugyanokozók kinnlevései	2.028.888	Függő betéteses lopás károk tartaléka	278.237
Különféle adóok	38.267	Különféle költségek	594.181	Még nem törlesztett jutalékok és szervizelési költségek	278.941	Nyugdíj-pórtár	1.157.061
Társasági közös igazgatás (folyószámla egyenlege)	300.000					A társulati tisztviselők takarékos és ellátási pénztára	639.730
Még nem törlesztett jutalékok és szervizelési költségek						Jubilaeumi alap tisztviselők leányainak kiházasítására	50.000
Leírás						Biztosító társaságok követelése	1.471.828
	69.488.270		70.000		20.040.717	Különféle költségek	774.946
					71.074.934	Részesen folyósításra egyenlege	202.860
						Még nem vehető osztalékok	2.574
						1904-évi átköltött nyereség	10.500
						Az előző nyereség	1.542.920
							30.040.717

1) Felmentetlek az alapszabályos 4.000.000 koronányi maximális összegre. 2) Felmentetlek 1.000.000 K.-ra, de utóbb a nyereségtartalékokra eszközölt áttétel folytán leszállított 1.178.207,42 K.-ra.

A társulat fennállása óta, azaz 1838. június 1-től 1905. december 31-ig károk fejében kifizetett 564.311.387,91 koronát.

Igazgatóság. Igazgatók: giansztátni dr. Alberti Agost báró, Dümmer Ferenc, rácz-nímási Frigyesz Adolf vezérigazgató, Páris József, Ralli Pál báró, Saloni Henrik. Számvizsgálók: Afenduli György, pojal Alberti Emil gróf, Goldschmid József. Pavia János vezértitkár.

Részletes mérleg az alulról képviselőszéknek kapható. Ugyanott mindennemű felvilágosítások készségei, valamint felvétetek a legolcsóbb díjtételek és a legelőnyösebb feltételek mellett élet-, tűz-, szállítvány- és betéteses lopás elleni biztosítások az „Adria biztosító társulat”, jégbiztosítások a „Deil” jég- és viaszbiztosító-társaság és halászs és szavatossági biztosítások a „Nemzetközi halászs elleni biztosító r.-társaság” részére.

Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 30. szám, a társulat házában.

Mare Podmanitsky Frigyes, intéző, Liechtenberger L. vezértitkár, Frigyesz H., titkár.

Képviselő Nyitrán: NYITRAI IPARBANK.

KRONSTEINER KÁROLY Bécs, III./I., Hauptstrasse 120. Cs. k. oszt. szab. **Magy. kir. szab.**

Homlokzat-festékek.

Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fill.-től feljebb. 1 kilo elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások.

ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidofesték, pépnmű, 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja. Költségár négyszögméterenkint 5 fill. Meglepő siker. Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve. 12-15.

„Tulipán“-üzlet NYITRÁN.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesíteni, hogy **Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 21. szám alatt** fűszer-, liszt- és csemege kereskedést a „Tulipán“-hoz eimezve nyitottam. Sok évi működésem a kereskedés ez ágában és összeköttetésem a belföld első gyáraival, abba a helyzetbe juttattak, hogy t. vevőim minden kívánalmát megfelelően kielégítem. Midőn kérem a t. közönséget, hogy engem b. rendeléseivel megörvendeztetni kegyeskedjék, biztosítom, hogy legfőbb törekvésemet a belém helyezett bizalom megérdemlésére fogom fordítani. Nyitra, 1906. május hó. teljes tisztelettel **Stefkovics Gyula.** kereskedő.

8-10

Tessék a címre vigyázni!

Weyrauch-féle szobapadló fénymáz, mindennemű por-, olaj- és kocsifesték, kocsikenőcs, angol- és kocsilakkok, fedél- és izolier-papir, kátrány és kátrányozott papirlemez, asphalt, szurok, Carbolineum, portland- és román-czement, gipsz, alabastrom, stukatur és stukaturnád, towotta, zsir és cséplőgépekhez szükséges gépolajok, vas és épület vasalások, műszaki cikkek, minden néven nevezendő építkezési és gazdasági tárgyak stb. stb. nagy mennyiségben tartatnak raktáron.

LINKENBERG JÓZSEF
vaskereskedése
Nyitra, pár-utca 22.

12-12

Vidéki megrendelések pontosan eszközölkednek!

|| Részletfizetésre ||

Órákat ügyszintén **ékszereműeket**

arany és ezüstből 3 koronától felfelé való havi részletfizetés ellenében küld mindenkinék a Mendl-féle óraszálító ház, Bécs, IX./I., Porcellangasse 25. Árjegyzéket postabélyeg előre beküldése mellett mindenki kaphat.

Erzsébet út 24. számú ház eladó.

Közelebbi értesítés: **Nyitrai Népbankban.**

Eladó ház!

A felső-városi (I-ső ker.) Vazuluton, a Prépostság alatti **2 és 4-ik, illetve 4/a. számú Szmida féle házak**, három kerttel, gyönyörű kilátással a „Nyitra völgy“-ére, szabad kézből eladók. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába, avagy egyenesen a tulajdonos: Szmida Viktor plebános nevére (Bogács, Borsod megye) intézendők.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét**, melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

SZUPERFOSZFÁTOT,
Stassfurti káinitot || Stassfurti káitrágyasót
szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal, *** || szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal, ***

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül **Rézgálicot** (98-99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.